

SAK 06 – 2020

Høringsuttalelse – Campusutviklingsplan UiS

1. Hva saken gjelder / bakgrunn

Universitetsfondet har mottatt campusutviklingsplan for UiS på høring. Plandokumentet følger saken som eget vedlegg.

Campusutviklingsplanen er en prosess som har pågått over et års tid og som har blitt gjennomført i et samarbeid mellom Statsbygg og UiS. Statsbygg har hatt det operative ansvaret for prosessen. Daglig leder i Universitetsfondet har deltatt i styringsgruppen for arbeidet og gitt sine innspill underveis i arbeidet.

Campusutviklingsplanen er en langsiktig plan for effektiv og god bruk og utvikling av bygg, eiendom og infrastruktur i det som utgjør campusområdet for UiS. Planen skal støtte opp under universitetets faglige og strategiske målsettinger. Til orientering har UiS nettopp igangsatt en strategiprosess for ny utarbeidelse av strategi for institusjonen, og skal vedtas høsten 2020.

For å nå det overordnede målet om å utvikle Ullandhaug som et regionalt senter for utdanning, forskning, utvikling og innovasjon, er det viktig at planen ses i større sammenheng og koordineres med andre pågående prosesser for å utvikle hele universitetsområdet på Ullandhaug. Vi tenker da i særlig grad på helsesatsingen som kan utvikles i et samarbeid mellom UiS og det nye Universitetssykehuset i nedre del av området. Nytt bygg for et helsevitenskapelig fakultet bør lokaliseres tett på sykehuset for å hente ut synergier og tilrettelegge for et sterkest faglig miljø inklusiv en fremtidig medisinerutdanning ved UiS.

Det er videre viktig at UiS / Statsbygg i sine planer er tydelig på campusutviklingsplan må bygge opp under en langsiktig utvikling av hele universitetsområdet på Ullandhaug og at det må være den nylig vedtatte områdeplanen som legges til grunn. Slik planen foreligger er det i for liten grad en vektlegging av å stimulere til fremtidig utvikling og samspill med de øvrige FoU-miljøene på Ullandhaug som vil finnes i de nedre deler av området.

I denne saken gir vi en kort oppsummering av innholdet i campusutviklingsplanen. I tillegg løfter vi fram noen forhold som vi mener er viktig at styret i Universitetsfondet vektlegger i sin tilbakemelding.

2. Kort oppsummering av innholdet i planen

Gjennom campusutviklingsplanen skal UiS identifisere hvilke endringer og investeringer som er nødvendige for å tilpasse campus som et godt verktøy for forskning, utdanning og formidling. For UiS omhandler planen Ullandhaug, Bjergsted kulturpark og Arkeologisk museum, med hovedvekt på Ullandhaug. Plandokumentet legger føringer for Kunnskapsdepartementets beslutninger bl.a. om fremtidige prioriteringer angående investering i bygg.

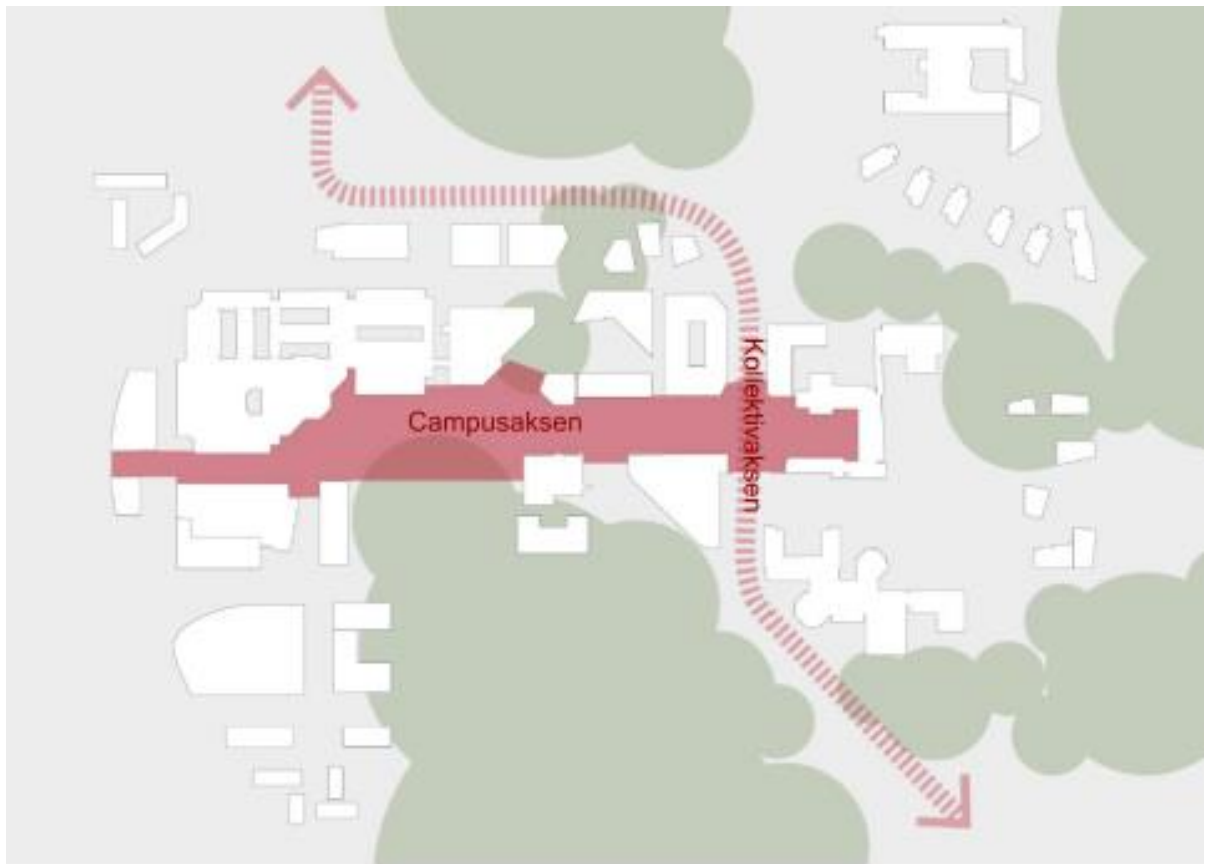
Høringsfristen er 27.04.2020, og det er gitt aksept for at Universitetsfondets høringsuttalelse sendes over i etterkant av styremøtet. Etter høringsperioden vil campusutviklingsplanen bli slutført, og endelig vedtatt av styret ved UiS.

I det følgende gjengis noen av hovedpunktene i campusutviklingsplanen:

Mål og hovedstrategier

UiS skal ha en innovativ og internasjonal profil, og være en drivkraft for kunnskapsutvikling, endring og omstilling i samfunnet. UiS sin målsetting er å bidra til grønn omstilling og et åpent og attraktivt universitet med et godt student- og arbeidsmiljø. Dette er føringer for den nye strategi til UiS som er under utarbeidelse.

Planen legger vekt på at bygg og infrastruktur ved UiS skal støtte opp under målsettingene ved å stimulere til at utadvendte aktiviteter og fellesarealer legges til førsteetasjer, og derved synliggjøres og tilgjengeliggjøres for alle. Ved UiS forslås det en videreutvikling og konsentrasjon av aktiviteter langs den sentrale campusaksen (se figur), med vekt på utvikling av krysningspunktet mellom kollektivaksen og campusaksen for å etablere et tydeligere atkomstpunkt og styrket bruk av kollektivtransport.

Figur 26: Arealstrategi for UIS campus Ullandhaug. Illustrasjon: Link arkitektur

Videre legges det vekt på tiltak for å øke det biologiske mangfoldet på campus og derved landskapets evne til å håndtere et våtere klima i områdene rundt aksene og på universitetsområde. For å øke det biologiske mangfoldet foreslås høyt skjøtelsnivå til mindre områder inntil og i aktivitetsområder. Eksisterende landskapskvaliteter ivaretas gjennom å unngå nedbygging av store grønne områder.

Arealstrategi

Prognosene som legges til grunn fram til 2040, viser en nesten ingen økning fra dagens om lag 11 000 til 12 000 studenter. Dette til tross for at UiS har hatt en sterk økning i både antall studenter og ansatte fra universitetet ble etablert i 2005 og frem til i dag. Det er uklart i hvilken grad nye studieretninger (eksempelvis medisin utdanning) er innbakt i prognosene.

Utover planlagt nytt bygg for helsevitenskaplig fakultet er behovet for nye arealer de neste 20 årene begrenset når prognosene legges til grunn. Arealene som fristilles i Kjell Arholms hus når helsevitenskaplig fakultet flytter ut og i Kitty Kiellands hus når Studentsamskipnaden realiserer sitt planlagte nybygg, vil kunne dekke de fleste kjente behovene. Unntaket er studentaktiviteter, hvor det er behov for mer areal.

Utover rene arealbehov har kartleggingen av bygningsmassen og uteområdene vist at UiS og omgivelsene også har en del funksjonelle behov, som flere møteplasser og oppholdsarealer ute og inne, flere grupperom og områder for uformell læring, bedre fysiske forbindelser og utvikling av mellomrom mellom bygninger, samt flere servicefasiliteter.

Det er verdt å merke seg at flere elementer i campusutviklingsplanen er i strid med vedtatt områderegulering, herunder:

- Studentboliger foreslås lagt til felt som er reservert for undervisningsformål på felt U12, U14, U19 og U20.
- Kitty Kiellands hus ønskes beholdt. I reguleringsplanen er tomten regulert til grøntformål.
- Planen ser bort fra lokalsenter på U14, og sprer fellesfunksjonene i stedet for å samle dem i et lokalsenter.
- På grunn av vurderinger av sterkt begrenset utbyggingsbehov, prioriteres det å bygge opp om campusaksen i stedet for å bygge forbindelse sørover mot torg og lokalsenter ved kollektivaksen. Dette vil forsterke avstanden mellom campus og det nye sykehuset i stedet for å bryte avstanden ned ved å legge opp til nye bygninger, uterom og torg som knytter områdene i nord og sør sammen.

Det er ikke et endelig vedtak angående lokalisering av nytt bygg for helsevitenskaplig fakultet, og planen holder flere muligheter åpne, selv om UiS er tydelig på å plassere nybygget i umiddelbar nærhet av det nye sykehuset. Dette for å få til felles løsninger for arealer og ressurser mellom universitetet, sykehuset og kommunehelsetjenesten og derigjennom få mest mulig ut av investeringer og kompetanse. Områdereguleringen har avsatt areal til nytt bygg i tilknytning til sykehuset.

Kunnskapsdepartementet har stilt betingelse om at UiS må ferdigstille campusutviklingsplanen før de tar stilling til om UiS kan gå videre med dette alternativet. Dersom UiS ikke skulle få tilgang til arealet i tilknytning til det nye sykehuset, finnes det andre tomter som er regulert til universitetsformål på campus.

I campusutviklingsplanen har Studentsamskipnaden spilt inn behovet for et nytt bygg som kan samle administrasjonen til SiS, samt gi et tilbud til studenter innenfor legetjenester, tannleger, psykologer, mv. SiS ønsker å plassere det nye bygget like ved Sportssenteret, rett ved det store planlagte parkeringsanlegget for øvre del av universitetsområdet. Servicetjenester av denne typen er i områdereguleringen forutsatt skal lokaliseres til lokalsenter området.

3. Forslag til høringsuttalelse

På bakgrunn av vedlagt campusutviklingsplan og oppsummeringer av viktige forhold som angitt ovenfor, vil styret i Universitetsfondet avgi følgende høringsuttalelse:

Styret i Universitetsfondet for Rogaland vurderer det som positivt at det er utarbeidet en omfattende campusutviklingsplan for UiS på Ullandhaug. Dokumentet viser hvilke ambisjoner UiS har for å videreutvikle campus, med strategiske føringer for fremtidig nybygg, ombygginger og infrastruktur. Universitetet er på mange vis motoren i universitetsområdet og avgjørende for at området skal fremstå som et sterkt regionalt senter for utdanning, forskning og innovasjon. I tillegg er det viktig å peke på at det ligger store fremtidsmuligheter i samspillet mellom UiS og de øvrige kompetansemiljøene i området. Det er således viktig at planen ses i sammenheng med og koordineres med andre sentrale pågående prosesser i arbeidet med å utvikle hele universitetsområdet, og da i særlig grad helsemiljøet knyttet til SUS.

Campusutviklingsplanen legger til grunn at antall studenter vil være på dagens nivå de neste 20 årene, selv om historisk utvikling viser en sterk vekst fra 2005 til i dag. Selv om UiS må forholde deg til nasjonale tall angående ungdomskull og tilgang til studenter, så bør en vurdere om student-tallene kan bli høyere som følge av nye utdanninger innen helse, en bredere tilnærming til hvem som er fremtidens studenter (etter- og videreutdanning), behov for omstilling, internasjonale studenter, mv.

Det viktigste grepet for å skape liv på campus også på ettermiddagstid og kveld, er å sørge for gode og attraktive uterom og servicetjenester for studentene. Arbeidet med campusutviklingsplanen har synliggjort behov for et større servicetilbud og flere møteplasser i området. Den samme erkjennelsen ble lagt til grunn da områdereguleringen for universitetsområdet på Ullandhaug ble utarbeidet i 2017. Arealstrategien i campusutviklingsplanen angir viktige grep som å fortette og lage nye møteplasser langs campusaksen, styrking av kollektivaksen, og bevare/ styrke grønt-dragene. I det videre arbeidet med planen forventes at arealstrategien avstemmes og korresponder med vedtatt områdereguleringsplan.

Bærekraft og miljø er viet god omtale i campusutviklingsplanen. Campus UiS har naturgitte forutsetninger for å utvikle en ambisiøs miljøstrategi. En kan med fordel trekke større veksler på de unike kvalitetene som en har med nærhet til Sørmarka, Botanisk hage, Økologisk gård, Jernaldergården, Ullandhaugstårnet, samt andre friluft- og grøntområdene i nærområde.

Den vedtatte områdereguleringen har også en sterk vektlegging av miljø og prioritering av grønne områder og en bør holde fast ved de avveininger mellom utbyggingsarealer og grønne områder som områdereguleringen fastsetter. Samlet sett utgjør universitetsområdet på Ullandhaug med nærliggende områder et av byens fremste grønne områder med et stort naturmangfold.

Universitetsfondet støtter planens grep med ombygging for etablering av en campus-akse som tilgjengeliggjør tilbud og aktiviteter for studenter på bakkeplan. Samtidig er det viktig at denne aksen knyttes sterkest mulig inn imot kollektivtraseen og at det stimuleres til at kollektivaksen blir hovedadkomst til UiS.

UNIVERSITETSFONDET FOR ROGALAND AS

Etablering av nytt bygg for helsevitenskapelig fakultet er det av stor betydning å få på plass. En lokalisering i nærheten til SUS er avgjørende for å hente ut synergier og samspill som kan legge grunnlag for et sterkt helsefaglig miljø, inklusiv medisin utdanning. Vi mener at campusutviklingsplanen i for liten grad er opptatt av å beskrive synergiene overfor SUS med tanke på videreutvikling av helseutdanningene og hvordan et nytt bygg kan bidra her. I dette ligger også at campusutviklingsplanen i større grad burde omtale hele universitetsområde som en helhet og ha strategier og tiltak for å styrke samarbeidet mellom fremtidens fagmiljøer i den øvre og nedre delen av området.

En ny områderegulering for Ullandhaug ble vedtatt så sent som i 2017, hvor arealer til et eget lokalsenter i universitetsområdet, tett på kollektivaksen og sentralt i området var et sentralt grep. Hensikten var å bidra til å gi studentene service og handelstilbud på campus og derved skape attraktivitet med tilbud, møteplasser og samlingssteder også på ettermiddagen. SiS sine planer om å etablere et nytt bygg på campus som bl.a. innbefatter ulike typer helsetjenester, er nettopp den typen service og aktivitet som var tenkt skulle inngå i et lokalsenter. Det vil være viktig at et bygget til SiS blir realisert som en del av lokalsenteret på campus. Arealet som er avsatt til lokalsenter, ligger langs kollektivaksen mot sør og vil bidra til å binde sammen aktiviteter i den øvre delen med miljøene i kunnskapsparken og det nye universitetssykehuset.

I illustrasjonen til campusutviklingsplanen er lokalsenter arealene tegnet inn med betegnelsen 'salamanderpark' og studentlandsby. Dette bør endres. Det er viktig at både disse arealene, og øvrig NRK-tomt, fremstår med et formål i campusplanen som er nedfelt i områdereguleringen. NRK -tomten vil i fremtiden være sentral i en videre utvikling, både med undervisningsbygg til UiS, og potensielle bygg til relaterte forskningsmiljøer og kompetansmiljøer som bygger opp under fremtidige satsinger ved UiS.

Gjeldende regulering åpner opp for et stort antall studentboliger (4000 boliger) på Ullandhaug. Vi mener det er uheldig at campusutviklingsplanen ikke forholder seg til den godkjente reguleringen for studentboliger, men foreslår nye arealer på områder som er tenkt utnyttet til undervisningsformål. En må se behovene for undervisnings-formål i et langsiktig perspektiv og ikke bygge arealene ned med studentboliger som hensiktsmessig kan plasseres andre steder. Vi vil oppfordre campusutviklingsplanen til å bruke områdereguleringen som grunnlag for plassering av studentboliger.

Universitetsfondet har historisk hatt en viktig rolle i arbeidet for å utvikle et sterkt kunnskapsmiljø ved UiS og en attraktiv universitetscampus på Ullandhaug. Vi ønsker også i fremtiden være en samarbeidspartner for styrking og videreutvikling av både UiS, samt andre forskning- og utdanningsmiljø på Ullandhaug. Dette inkluderer bidrag til den fysiske campusutviklingen i hele universitetsområdet. Vi ser fram til et videre godt samarbeid med UiS om denne viktige rollen i fremtiden.

Forslag til vedtak:

Styret for Universitetsfondet slutter seg til høringsuttalelse til campusutviklingsplan for UiS som angitt i pkt 3 i saksfremlegget.

Vedlegg:

Ekstern høring - Campusutviklingsplan UiS 2020